

Οι αλλαγές στο ρόλο του επαγγελματία της πληροφόρησης

Ο όρος επαγγελματίας της Πληροφόρησης είναι προτιμότερο να γίνει διαχειριστής της πληροφόρησης γιατί σημαίνει ένα ευρύτερο νόημα που περιγράφει τους επαγγελματίες που εμπεριέχονται σ' όλα τα τμήματα της αλυσίδας στη διακίνηση της πληροφορίας από την παραγωγή στη χρήση. Στις δυο τελευταίες 10ετίες πολλές αλλαγές έγιναν στους ρόλους των επαγγελματιών της πληροφόρησης. Στις επόμενες 7 ευρείς περιοχές οι αλλαγές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες.

1. Ο ρόλος σαν μέρος της αλυσίδας στη διακίνηση της πληροφόρησης. Η αλυσίδα αυτή παραδοσιακά πηγαίνει κατά σειρά, από τον δημιουργό στην παρουσίαση σε συνέδριο, στον εκδότη, στις υπηρεσίες τεκμηρίωσης, στις βιβλιοθήκες, στους online πωλητές, στις εταιρίες πληροφόρησης σύμφωνα με τη ζήτηση και στον τελικό χρήστη. «Πιο χρονιά υπάρχει μια αυξανόμενη αλληλεπίδραση και συνεργασία μεταξύ των ομάδων μέσα στην κοινότητα της πληροφόρησης, όπως συνεδριάσεις συνεδρίων άλλων ενώσεων, κοινές συνεδριάσεις, και διαλέξεις μεταξύ παραγωγών και πωλητών βάσεων δεδομένων καθώς και μεταξύ παραγωγών βάσεων δεδομένων. Πρόσφατα αυτή η αλληλεπίδραση πέρασε σε ασαφείς γραμμές μεταξύ των στοιχείων της αλυσίδας: Μερικοί παραγωγοί βάσεων δεδομένων πωλούν λιανικά τις βάσεις τους αντί να τις πωλούν χονδρικά στους πωλητές. Μερικοί παραγωγοί αναπτύσσουν προγράμματα - πακέττα για τον τελικό χρήστη μάλλον παρά για τους ενδιαμέσους. Οι επαγγελματίες της πληροφόρησης που επιθυμούν να εργαστούν για έναν εκδότη καλούνται να βοηθήσουν στην απόκτηση βάσεων δεδομένων, να αναπτύξουν νέα προϊόντα και συστήματα τεκμηρίωσης ή να παρουσιάσουν έναν αριθμό εργασιών που δεν συνδέονται παραδοσιακά με το εκδοτικό έργο.

2. Η ανάγκη να συζευχθούν η τεχνολογία με τον διαχειριστικό εξοπλισμό.

Πολλά είναι τα εργαλεία που παρέχει η νέα τεχνολογία (μικροϋπολογιστές, δίσκοι κλπ) για να διευκολυνθεί ο επαγγελματίας της Πληροφόρησης στην αποθήκευση, παρουσίαση, προμήθευση του υλικού της πληροφόρησης και προσπέλαση σ' αυτό και να ασχοληθεί περισσότερο με τις πηγές και την ανάλυση των πληροφοριών. Άλλα σπουδαία εργαλεία είναι οι ικανότητες στη διαχείριση, ο προγραμματισμός της στρατηγικής, η ανάλυση προϋπολογισμού και οι ικανότητες στην διαπροσωπική επικοινωνία. Η διαθεσιμότητα των πακέτων για προγραμματισμό, διαχείριση και πρόβλεψη κάνει μια δύσκολη δουλειά πολύ ευκολότερη. Τα τηλεσυνέδρια βελτιώνουν τις επικοινωνίες, ενώ κερδίζουν χρόνο. Τα γραφεία αυτοματισμού και ειδικά το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και η εμφάνιση θέσεων εξειδικευμένης εργασίας αυξάνουν την παραγωγικότητα των διαχειριστών.

3. Η μετατόπιση σε υπηρεσίες πληροφόρησης προσανατολισμένες σε ιδιώτες. Η πρώτη εποχή πληροφόρησης αναφέρεται σε ανάγκες πληροφόρησης προσανατολισμένες στο αντικείμενο (Chemical Abstracts Service), η δεύτερη εποχή στο να βοηθήσει αποστολές (ο άνθρωπος στη σελήνη), η τρίτη εποχή στη λύση προβλημάτων

(ενεργειακό, μόλυνση). Ο συγγραφέας πιστεύει ότι τώρα μπαίνουμε στην τέταρτη εποχή, την εποχή των υπηρεσιών πληροφόρησης προσανατολισμένων στην εξυπηρέτηση πελατών (στο σπίτι, στην επιχείρηση, στη βιομηχανία).

4. Η ανάγκη για νέες κατευθύνσεις στην Εκπαίδευση. Σ' ένα πεδίο που αλλάζει τόσο γρήγορα είναι βασικές οι νέες κατευθύνσεις στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση των μελλοντικών συναδέλφων μας. Χρειάζεται συνεχής εκπαίδευση και για τους επαγγελματίες και για τους διδάσκοντες στις σχολές Βιβλιοθηκονομίας. Χρειάζεται ακόμα και η εκπαίδευση όλων όσων χρησιμοποιούν τις βιβλιοθήκες. Όλοι οι επαγγελματίες της πληροφόρησης οφείλουν να θυμούνται ότι είναι και αυτοί εκπαιδευτές.

Κοινές έρευνες και πρωτοποριακά (προγράμματα) μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εμπορικών εταιριών, κυβερνητικών υπηρεσιών σ' όλα τα επίπεδα είναι ένας τρόπος να εξαπλωθούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα και αποσκοπούν σε νέες κατευθύνσεις στην συνεχή εκπαίδευση εξετάζοντας το πληροφοριακό περιβάλλον του 1985 - 1990 και την επίδραση της τεχνολογίας της πληροφόρησης στα διάφορα τμήματα του πληθυσμού, και πως θα γίνη η τεχνολογία πιο χρήσιμη και αποδεκτή. Αλλά ερευνητικά προγράμματα αποσκοπούν στο να ενθαρρύνουν τους νέους σπουδαστές να ασχοληθούν με την πληροφόρηση προσφέροντας ευκαιρίες για εμπειρική εργασία στη βιομηχανία. Εξετάζουν ακόμα τρόπους για να ενθαρρύνουν εταιρίες να ιδρύσουν προγράμματα ανταλλαγής με σχολές βιβλιοθηκονομίας και πληροφόρησης.

5. Η αλλαγή στην εικόνα του επαγγελματία της πληροφόρησης οι επαγγελματίες της πληροφόρησης υπολογίζονται τώρα πιο σοβαρά επειδή όλο και αυξάνεται η ενημέρωση του σημερινού κόσμου για τη σημασία της πληροφόρησης και το επάγγελμά της φαίνεται σαν εκείνο του δικαίου ή της ιατρικής. Ο εμπορικός τύπος είναι γεμάτος από άρθρα για την ανάγκη για επιδέξια εργαζόμενους στην πληροφόρηση και την ανάπτυξη της βιομηχανίας. Αυτό θα βοηθήσει και την εικόνα που έχει το κοινό για το επάγγελμα και την εικόνα που έχουν όσοι εργάζονται σ' αυτό.

6. Ηθικές υποχρεώσεις.

Υπάρχει μια αλλαγή στις ηθικές υποχρεώσεις των επαγγελματιών της πληροφόρησης προς την κοινότητα. Χρειάζεται να εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζουν ζητήματα ηθικής σε θέματα του απόρρητου των δεδομένων και της λογοκρισίας, και να εκπληρώνουν αυτόν το ρόλο με τρόπο ηθικά κωδικοποιημένο. Ίσως χρειάζεται για το επάγγελμα ένας «όρκος του Ιπποκράτη».

7. Αυξημένες διεθνείς ενημερώσεις.

Η διεθνής ενημέρωση των επαγγελματιών της Πληροφόρησης βαίνει αυξανόμενη με επιπτώσεις στη δουλειά τους (βιβλιογραφία, εμπορικός και δημοφιλής τύπος, δραστήριες επαγγελματικές ενώσεις, διεθνή στρογγυλά τραπέζια).

Επιπτώσεις στην Εκπαίδευση:

1. Η ανάγκη να σκεφτούμε εκ νέου τα προγράμματα σπουδών και τις ανάγκες. Πρέπει να περιλαμβάνουν τμήματα στη θεωρία της ὀργάνωσης, στον οικονομικό προγραμματισμό, στο στρατηγικό προγραμματισμό και την

Οι αλλαγές στο ρόλο του επαγγελματία της πληροφόρησης

αποτελεσματική επικοινωνία.

Σπουδαία είναι ακόμα η περισσότερη αλληλεπίδραση στις εμπορικές σχολές και στα τμήματα επικοινωνίας.

2. η ανάγκη για αυξανόμενη χρήση της τεχνολογίας στους σπουδαστές (εργαστήρια με πλήρη τεχνολογικό εξοπλισμό).

3. η ανάγκη για αυξανόμενη διαρκή εκπαίδευση των επαγγελματιών και των διδασκόντων στις Σχολές.

4. Η ανάγκη να αυξάνεται η συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα.

Αυτές οι αλλαγές στο ρόλο των επαγγελματιών της

πληροφόρησης και οι επιπτώσεις στους εκπαιδευτές θέτουν περισσότερα ερωτήματα παρά απαντήσεις. Όμως αξίζει να τεθούν αυτά τα ερωτήματα και να συζητηθούν. Συνεχής και αυξανόμενη αλληλεπίδραση μεταξύ των εκπαιδευτών και των επαγγελματιών σε σχετικά θέματα όπως επαγγελματικές σχολές και τμήματα επιστήμης των υπολογιστών θα βοηθούσαν στο να απαντηθούν αυτά τα ερωτήματα. Οι επαγγελματίες της Πληροφόρησης προσαρμόζονται καλά σ' αυτούς τους ρόλους που αλλάζουν και θα εξακολουθήσουν να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις:

Toni Carlo Bearman

(Library Trends, 32 (3) Winter 1984, p.p. 255 - 260).

(Η περιληπτική απόδοση στα ελληνικά έγινε από την συν. Ιωάννα Πολυδώρου, ΑΣΟΕΕ - Βιβλιοθήκη).